

Ida Mett, Χωρικοί στη Ρωσική Επανάσταση

Στα αποσπάσματα αυτά από το βιβλίο της Ida Mett “Οι Ρώσοι Χωρικοί στην Επανάσταση”, η συγγραφέας παρέχει κάποια ιστορικά στοιχεία σε ό,τι αφορά τη ρωσική αγροτιά, κατά την παραμονή και την αρχή της Ρωσικής Επανάστασης του 1917. Υπήρξε μια έκρηξη του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος καθώς μεγάλο μέρος των Ρώσων αγροτών εγκατέλειψε τον στρατό, γυρίζοντας την πλάτη στον πόλεμο της Ρωσίας κατά της Γερμανίας και επέστρεψε στο σπίτι του. Το πολιτικό κόμμα που απολάμβανε τη μεγαλύτερη υποστήριξη εκ μέρους των αγροτών και χωρικών ήταν το Σοσιαλιστικό Επαναστατικό Κόμμα (SRS - ή αριστεροί εσέροι), αλλά ήταν διαιρεμένο σε δεξιές και αριστερές φράξιες και σύντομα άφησε την επαναστατική πρωτοβουλία να περάσει στα χέρια των μπολσεβίκων, οι οποίοι από το 1921 άρχισαν να καταστέλλουν αποτελεσματικά όλες τις άλλες επαναστατικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων και των αναρχικών.

Η Ida Mett (1901-1973) ήταν μόλις 16 ετών όταν η επανάσταση του Φλεβάρη 1917 σάρωσε τη Ρωσία. Η επανάσταση του Φλεβάρη ήταν μια, σε μεγάλο βαθμό, αυθόρμητη εκδήλωση, που τα οργανωμένα πολιτικά κόμματα, συμπεριλαμβανομένων και των Μπολσεβίκων, δεν περίμεναν. Η προσωρινή κυβέρνηση του Αλεξάντερ Κερένσκι (1881-1970), ενός “δεξιού εσέρου”, πήρε την καταστροφική απόφαση να προσπαθήσει να συνεχίσει τον πόλεμο κατά της Γερμανίας, με αποτέλεσμα να ανατραπεί από τους Μπολσεβίκους στην “Οκτωβριανή Επανάσταση” του 1917. Η Mett έγινε αναρχική όταν μετακόμισε στη Μόσχα για να σπουδάσει Ιατρική, μια εποχή που οι Μπολσεβίκοι είχαν ήδη αρχίσει την επιχείρηση καταστολής του αναρχικού κινήματος. Η ίδια συνελήφθη το 1924, αλλά κατάφερε να δραπετεύσει, παίρνοντας, τελικά, το δρόμο προς το Παρίσι, όπου συνεργάστηκε με άλλους Ρώσους αναρχικούς εξόριστους, συμπεριλαμβανομένων των Νέστορα Μάχνο και Πιοτρ Αρσίνοφ. Υποστήριξε το ισπανικό αναρχικό κίνημα και κατάφερε να επιβιώσει του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, κυκλοφορώντας το 1948 σε βιβλίο τις απόψεις της για την εξέγερση της Κρονστάνδης του 1921 ενάντια στην αναδυόμενη δικτατορία των μπολσεβίκων.

“Η επέκταση των συνεταιρισμών

Όταν μιλάμε για τη ρωσική αγροτική οικονομία, πρέπει να σταματήσουμε στο συνεταιριστικό κίνημα το οποίο ξεκίνησε μόλις το 1905 και επεκτάθηκε με ταχείς ρυθμούς. Ακολούθως, εμφανίστηκαν

συνεταιρισμοί καταναλωτών καθώς και γεωργικοί συνεταιρισμοί, ως επί το πλείστον. Έτσι, το 1871 υπήρχαν 61 συνεταιρισμοί καταναλωτών και 21 γεωργικοί συνεταιρισμοί σε ολόκληρη τη Ρωσία. Το 1881 υπήρχαν 233 και 87, το 1901 577 και 350, το 1906 1172 και 666 και το 1915 11.000 και 6.800 αντίστοιχα.

Το 1908 συγκλήθηκε το πρώτο συνέδριο του συνόλου των συνεταιρισμών στη Μόσχα, στο οποίο πήραν μέρος σχεδόν 2.000 αντιπρόσωποι. Το εν λόγω συνέδριο αποτέλεσε το σημείο εκκίνησης της δημιουργίας ενός ευρέος δικτύου συνεργατικών τραπεζών με τη δική τους τράπεζα (τη Λαϊκή Τράπεζα της Μόσχας). Στην κεφαλή αυτού του κινήματος ήταν μια κορυφαία οργάνωση με εξαιρετικά πολύτιμες πνευματικές δυνάμεις. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι τα πιο δραστήρια μέλη του συνεταιριστικού αυτού κινήματος δεν ήταν φτωχοί αλλά μεσαίοι αγρότες.

Σε γενικές γραμμές, στους συνεταιρισμούς και ακόμα περισσότερο στους γεωργικούς συνεταιρισμούς, πολλοί σοσιαλιστές και ακόμα περισσότερο σοσιαλεπαναστάτες, συμπύκνωσαν τη δράση τους. Οι Μπολσεβίκοι εισήλθαν, επίσης, στο συνεταιριστικό κίνημα, αλλά με τον υστερόβουλο στόχο να χρησιμοποιήσουν το συνεταιριστικό κίνημα ως νομική βάση για παράνομη ή μισονόμιμη επαναστατική δουλειά.

Μπορούμε να πούμε ότι, σε γενικές γραμμές, οι συνεταιρισμοί, κατά τη διάρκεια της σύντομης ζωής τους, έπαιξαν, στην ακμή του σημαντικού οικονομικού ρόλου τους, ένα πολιτιστικό ρόλο πρώτης τάξης, συμβάλλοντας ευρέως στη βελτίωση των γεωργικών μεθόδων και την ανάπτυξη της γεωργικής επιστήμης. Αλλά η τύχη έφερε το συνεταιριστικό αυτό κίνημα να παίξει έναν μοιραίο ρόλο στη συμπεριφορά του Σοσιαλιστικού Επαναστατικού Κόμματος, το καλοκαίρι του 1917, όταν αντιτάχθηκε στις αποφασιστικές ενέργειες των αγροτών οι οποίοι επιθυμούσαν την άμεση αναδιανομή της γης, που αποδείχθηκε πολύ εύκολο βήμα για τους Μπολσεβίκους να σφετεριστούν την εξουσία, ποντάροντας στην ασυνάρτητη και διστακτική πολιτική του τότε μεγάλου κόμματος των αγροτών, του Σοσιαλιστικού Επαναστατικού Κόμματος.

Η αγροτιά στις επαναστάσεις του Φλεβάρη και του Οκτώβρη

[...] Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, εκατομμύρια Ρώσων αγροτών επιστρατεύθηκαν. Στα χαρακώματα αυτοί οι στρατιώτες λαχταρούσαν διακαώς να πάνε στα σπίτια τους. Όσο πιο πολύ διαρκούσε ο πόλεμος τόσο το μυαλό των στρατιωτών γινόταν όλο και λιγότερο κομφορμιστικό. Οι στρατιώτες-αγρότες δεν κατάλαβαν γιατί αποχωρίστηκαν τη γη τους που τους έτρεφε.

Οι σύζυγοι και οι μητέρες τους έγραψαν και έστειλαν επιστολές στις οποίες διαμαρτύρονταν για την σκληρή ζωή στην ύπαιθρο η οποία είχε αδειάσει από ανδρικό πληθυσμό. Ως εκ τούτου, όταν ξέσπασε η επανάσταση του Φλεβάρη και άρχισαν να εμφανίζονται οι μακριές ουρές στα αρτοποιεία της Πετρούπολης, οι στρατιώτες στο μέτωπο ήταν ήδη ώριμοι να την υποστηρίξουν.

Υποστήριζαν την άμεση ειρήνη και δεν περίμεναν μετά την αποστράτευσή τους να επιστρέψουν στην πατρίδα τους. Υποστήριζαν, επίσης, την άμεση αναδιανομή της γης. Από το καλοκαίρι του 1917, οι ναύτες της Βαλτικής Θάλασσας έστειλαν εκπροσώπους τους σε όλη τη χώρα, προκειμένου να θέσουν σε ισχύ την αναδιανομή. Στρατιώτες και ναύτες έστειλαν τους εκπροσώπους τους στα σοβιέτ των αγροτών.

Στο πρώτο Πανρωσικό Συνέδριο των Αντιπροσώπων της υπαίθρου, που έγινε στο Πέτρογκραντ από τις 11 μέχρι τις 26 Μάη 1917, έγιναν 242 προτάσεις σχετικά με την κατάργηση της ιδιωτικής ιδιοκτησίας της γης για πάντα, καθιστώντας δυνατή την πώληση την αγορά, την ενοικίαση ή την υποθήκη της γης. Σύμφωνα με αυτές τις προτάσεις, όλη η γη έπρεπε να κατασχεθεί χωρίς αποζημίωση, να κηρυχθεί εθνικό αγαθό και να δοθεί στον κόσμο που τη δουλεύει, για να την απολαύσει. Όσο για τα βοοειδή που υπήρχαν στην κατασχεθείσα γη, έπρεπε να δοθούν χωρίς αποζημίωση στο κράτος ή τις κοινότητες των αγροτών, και μόνο τα βοοειδή των φτωχών αγροτών δεν έπρεπε να δημευθούν.

Με τις προτάσεις τους αυτές, οι αγρότες απαίτησαν κάθε πολίτης που ήταν πρόθυμος να καλλιεργήσει, να έχει πρόσβαση στην απόλαυση της γης. Η μισθωτή εργασία στη γεωργία έπρεπε να καταργηθεί. Η απόλαυση της γης να είναι ίση για τον καθένα και η γη να αναδιανέμεται περιοδικά, προκειμένου να ληφθεί υπόψη και η αύξηση του πληθυσμού. Και, πάνω απ' όλα, να υπάρχει πλήρης και απόλυτη ελευθερία στο πώς θα δουλεύεται η γη: η γη θα μπορούσε να δουλεύεται σε ατομικό επίπεδο, από μια οικογένεια, από μια κομμούνα ή από έναν συνεταιρισμό, ανάλογα με τις τοπικές αποφάσεις. Μόνο τα μεγάλα τμήματα γης που υποβάλλονταν σε ορθολογική καλλιέργεια έπρεπε να δοθούν στο κράτος.

Ida Mett, Παρίσι 1948

* Το κείμενο δημοσιεύτηκε στα αγγλικά εδώ: <https://robertgraham.wordpress.com/2017/02/05/ida-mett-peasants-in-the-russian-revolution/> Ελληνική μετάφραση “Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης”, Απρίλης 2017.

Η Ida Mett